

Uzasadnienie

W związku z dyspozycją art. § 5 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 04 lipca 2014 roku, znak: WOPN-PK.0211.2.2014.BG wystąpił do Ministra Środowiska o dokonanie kontroli zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi, a także zasadami rzetelności zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017, zwanego dalej zarządzeniem. Minister Środowiska po dokonaniu kontroli stwierdził uchybienia i pismem z dnia 19 marca 2015 roku, znak: DP-074-133/10645/14/JJ wniósł o zmianę zarządzenia we własnym zakresie.

Minister Środowiska zwrócił uwagę na konieczność zmiany zapisów dotyczących podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie wybranych działań ochronnych przewidzianych na ciekach wodnych, dotyczących siedlisk przyrodniczych 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic *Charetea* oraz 3150 Starorzecza i naturalne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*. W związku z tym, w Załączniku nr 5, w działaniu ochronnym: nr 1, 2, 4 dla siedliska przyrodniczego 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic *Charetea* oraz w działaniu ochronnym nr 1, 2, 3 i 5 dla siedliska przyrodniczego 3150 Starorzecza i naturalne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* dokonano stosownych zmian wskazując jako podmiot odpowiedzialny za realizację działania zamiast „dzierżawcę obwodu rybackiego”, „uprawnionego do rybactwa”.

Ponadto Minister Środowiska zauważył, iż dla ww. siedlisk przyrodniczych w załączniku nr 5 do zarządzenia, ustanowiono działania ochronne polegające na przebudowie struktury i składu gatunkowego ichtiofauny. Ustanowione działanie ochronne dotyczy jeziora Krępsko (Krępsko) Małe, Krępsko (Krępsko) Długie, Krępsko (Krępsko) Górne, Krępsko (Krępsko) Średnie, Trzebieszki, Dąb. Minister Środowiska wskazał, iż „Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu nie jest uprawniony do rybactwa w obwodzie rybackim Jeziora Krępsko Górne na rzece Rurzyca, a wody znajdujące się w tym obwodzie nie są w administracji tego organu. Dlatego ww. organ nie posiada kompetencji do wykonania ww. działań ochronnych w przedstawnym zakresie”. W związku z tym w Załączniku nr 5, w działaniu ochronnym nr 4 dla siedliska przyrodniczego 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic *Charetea* oraz w działaniu ochronnym nr 2 dla siedliska przyrodniczego 3150 Starorzecza i naturalne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* usunięto z grupy podmiotów odpowiedzialnych za realizację działania Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Minister Środowiska wskazał również, iż w załączniku nr 5 do zarządzenia, w odniesieniu do przedmiotów ochrony 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic *Charetea* oraz 3150 Starorzecza i naturalne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* nałożono na Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu przy współpracy z inspektorami nadzoru budowlanego, dzierżawcą obwodu rybackiego, właściwymi terytorialnie Nadleśniczymi oraz Starostą Powiatu Złotowskiego obowiązek kontroli legalności pomostów i przywrócenie porządku prawnego w obrębie infrastruktury brzegowej. Minister Środowiska zauważył, iż „na podstawie m.in. art. 59a, 66, 67 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.) Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego ma uprawnienia do dokonywania kontroli, konkretnych samowoli budowlanych. Czynności kontrolne są podejmowane, w zależności od przypadku, na wniosek inwestora lub innego podmiotu bądź to z urzędu, gdy organ poweźmie informacje z innego źródła na temat występowania nieprawidłowości”. W związku z tym, w załączniku nr 5 do zarządzenia wprowadzono zmianę brzmienia działania ochronnego nr 3, dotyczącego siedliska przyrodniczego 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic *Charetea* oraz siedliska 3150 Starorzecza i naturalne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*. W zmodyfikowanym działaniu wskazano na ustalenie lokalizacji nielegalnie posadowionych pomostów oraz inicjowanie czynności zmierzających do usunięcia określonych samowoli budowlanych przez przedstawicieli właściwej terytorialnie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we współpracy z Zarządami Melioracji i Urzędzeń Wodnych oraz w przypadku podejrzenia stwierdzenia nieprawidłowości poinformowania Państwowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o konieczności przeprowadzenia postępowania sprawdzającego.

W wyniku kontroli aktu Minister Środowiska stwierdził również, iż w ustanowionym działaniu nr 8 dotyczącym siedliska przyrodniczego 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic *Charetea* polegającym na określeniu źródeł emisji zanieczyszczeń – badaniu składu produktów spalania powstających w termokatalitycznym przetwarzaniu odpadów z tworzyw sztucznych, nastąpiło przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 usta. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, poprzez nałożenie obowiązku realizacji zadania przez inwestora.

W ustanowionym zarządzeniu zakres przedmiotowego działaniami został ustalony w oparciu o treść Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia (decyzja znak: G.K.6220.179.2013.JM z dnia 08.04.2013 r.) wydanej przez Wójta Gminy Wałcz. W związku z tym, iż warunki ustalone w Decyzji wyczerpują zakres zaplanowanego działania ochronnego, w załączniku nr 1 wykreślono w całości treść działania nr 8 dotyczącego siedliska przyrodniczego 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic *Charetea* oraz treść działania nr 7 dotyczącego siedliska przyrodniczego 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*.

Minister Środowiska stwierdził również uchybienie w załączniku 5 do zarządzenia, w odniesieniu do przedmiotów ochrony: 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic *Charetea*, 3150 Starorzecza i naturalne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* oraz 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, polegające na nałożeniu na Wielkopolskiego Inspektora Ochrony Środowiska obowiązku monitoringu stanu ochrony siedlisk oraz monitoringu jakości wód jeziora Krępsko Małe, Rzeki Rurzyca. W wyniku kontroli Minister Środowiska wskazał, że „(...) *działalność Inspekcji Ochrony Środowiska jest regulowana ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 686, z późn. zm.), ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.) oraz aktami wykonawczymi wydanymi na podstawie ww. ustaw. Wszelkie uregulowania w planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nakładające na Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska obowiązki niewynikające z ww. przepisów nie mają podstawy prawnej. W związku z powyższym Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska nie może być wskazywany jako podmiot odpowiedzialny za monitoring stanu ochrony przedmiotów ani też jakości wód określonych jezior oraz rzek.*”

W związku z powyższym, w załączniku nr 5 z listy podmiotów odpowiedzialnych za realizację działań: nr 1 dla siedliska przyrodniczego 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic *Charetea*; nr 2 dla siedliska przyrodniczego 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*; nr 1 dla siedliska przyrodniczego 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranuncion fluitantis*), wykreślono Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Minister Środowiska zwrócił również uwagę, iż w załączniku nr 5 do zarządzenia, dla przedmiotu ochrony 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działania ochronnego polegającego na utrzymaniu brzegów czystości i usuwanie z nich zaśmieci, wskazano m.in. Dzierżawcę Obwodu Rybackiego. Minister Środowiska wskazał, iż „(...) *użytkownik obwodu rybackiego jest zobowiązany na podstawie umowy zawartej z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu m.in. do utrzymania porządku i czystości na brzegach wód obwodu rybackiego związanego z uprawianiem amatorskiego połowy ryb. W związku z powyższym w pozostałym zakresie nie ma podstaw prawnych do nakładania na ww. podmiot innych obowiązków związanych z utrzymaniem porządku i usuwaniem odpadów.*”

W związku z powyższym, wprowadzono modyfikację w treści działania nr 2 dla siedliska przyrodniczego 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic *Charetea* oraz analogicznie w treści działania nr 1 dla siedliska przyrodniczego 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, poprzez usunięcie części zapisu dotyczącego „*usuwania zaśmieci z brzegów (każdorazowo po sezonie letnim)*” oraz wskazanie w części dotyczącej podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działania zapisu „*uprawniony do rybactwa w obwodzie rybackim Krępsko Górne na rzece Rurzyca – Nr 1 (w zakresie utrzymywania porządku i czystości na brzegach wód obwodu rybackiego, w związku z uprawianiem amatorskiego połowy ryb)*”.

Minister Środowiska zakwestionował również prawidłowość sformułowanego działania nr 2 dotyczącego siedliska przyrodniczego 7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* oraz działania nr 1

siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe. W wyniku kontroli stwierdzono, iż działania polegające na niedopuszczeniu do negatywnych antropogenicznych zmian warunków wodnych w zakresie funkcjonowania wód powierzchniowych i gruntowych zasilających i przepływających przez obszary źródliskowe oraz niedopuszczenie do realizacji przedsięwzięć pogarszających warunki wodne w kompleksach źródliskowych oraz w ich strefach alimentacyjnych stanowi faktyczny zakaz.

Wskazano, iż „w planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk wpływając negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że w obszarze Natura 2000 obowiązują wyłącznie ogólnie określone zakazy, których powtarzanie w planach zadań ochronnych należy uznać za niewłaściwe. Ponadto skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej.”

W związku z wykazanim uchybieniem, w załączniku nr 5 do zarządzenia wykreślono działanie nr 2 dotyczące siedliska przyrodniczego 7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* oraz działanie nr 1 dotyczące siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Ponadto poza wymienionymi wyżej poprawkami wynikającymi z uwag Ministra Środowiska wprowadzono następujące zmiany:

- 1) w załączniku 5, w działaniu ochronnym nr 4 dla siedliska przyrodniczego 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea* oraz działaniu ochronnym nr 2 dla siedliska przyrodniczego 3150 Starorzeczka i naturalne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, wykreślono część treści działania tj.: „ – w okresie obowiązywania planu dla nowo zawartej umowy dzierżawnej”. Plan zadań ochronnych został ustanowiony w dniu 23 czerwca 2014 r., tj. jeszcze w czasie obowiązywania umowy dzierżawy zawartej pomiędzy uprawnionym do rybactwa a Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa Oddz. Terenowym w Pile, na okres 20 lat. Natomiast w dniu 24 lipca 2014 r., Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, zawarł z uprawnionym do rybactwa nową umowę użytkowania obwołu rybackiego jeziora Krępsko Górne na rzece Rurzyca – Nr 1, obejmującym wody jezior: Krępsko Małe, Krępsko Długie, Trzebieszki, Krępsko Górne, Krępsko Średnie i Dąb wraz z wodami rzeki Rurzyca. Umowa zawarta została na czas 10 lat, tj. do 24 lipca 2024 r., zatem obejmuje ona czas obowiązywania PZO dla tego obszaru. Zgodnie z §5. pkt 3) ww. umowy, użytkownik rybacki został zobowiązany do *przestrzegania przepisów prawa, a w szczególności: ustawy o rybactwie śródlądowym, ustawy Prawo wodne, ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o ochronie przyrody, a także aktów wykonawczych wydanych na ich podstawie*. Ponadto operat rybacki, na podstawie którego zawarto umowę użytkowania, powinien zostać zaktualizowany o obowiązujący stan prawny dla tego terenu. Mając na uwadze powyższe pozostawiono działanie w niezmienionym zakresie;
- 2) w załączniku 5, przy siedlisku przyrodniczym 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, w kolumnie obszarów wdrażania, usunięto omyłkowo wpisane, po wydzieleniach leśnych Nadleśnictwo Płynnica przy wymienionych wydzieleniach leśnych 33b oraz 500ha;
- 3) w załączniku 5, przy siedlisku przyrodniczym 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), w kolumnie obszarów wdrażania, usunięto wydzielenia leśne 232c oraz 399d z powodu ich lokalizacji poza obszarem Natura 2000;
- 4) dokonano aktualizacji terminów wykonania niektórych działań ochronnych.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w pracach nad tworzeniem projektu zmiany PZO. W związku z powyższym projekt zmiany zarządzenia udostępniono w dniu 07 października 2015 r. na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie <http://szczecin.rdos.gov.pl/> w zakładce „Natura 2000 – Plany Zadań Ochronnych” oraz w siedzibie tut. Organu. Natomiast za pismem WOPN-PK.6320.24.2015.BG z dnia 07 października 2015 r. projekt zarządzenia został

wysłany do zainteresowanych osób oraz podmiotów również pocztą tradycyjną. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu dokumentu wyznaczono termin do 30 października 2015 r. W tym czasie wpłynęły uwagi i wnioski od następujących podmiotów: Stepnickiej Organizacji Turystycznej Nie tylko dla Orłów, Fundacji Łyński Kamień, Stowarzyszenie Ludzi Nieobojetnych „Lobelia”, Ruchu Ochrony Środowiska Naturalnego i Krajobrazu ROŚNIK, Spuren der Wildnis – Touren&UmweltBildung oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie uzyskał akceptację przedłożonego projektu dokumentu przez ENEA Operator Oddz. Dystrybucji Szczecin w dniu 30 października 2015 r. oraz przez RZGW Poznań – w dniu 29 października 2015 r.

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska mailem z dnia 13 października 2015 r. zgłosiła uwagę dotyczącą wykreślenia działania o brzmieniu: *niedopuszczeniu do negatywnych antropogenicznych zmian warunków wodnych w zakresie funkcjonowania wód powierzchniowych i gruntowych zasilających i przepływających przez łęgi, w tym olsy źródliskowe. Niedopuszczenie do realizacji przedsięwzięć pogarszających warunki wodne (jakościowe i ilościowe) w łęgach oraz strefach alimentacyjnych źródlisk. Działanie ciągłe*, adresowanego do siedlisk 7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* oraz 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe. Zdaniem GDOŚ usunięte pod wpływem uwag Ministra Środowiska działanie ma kluczowe znaczenie dla utrzymania ww. siedlisk, gdyż przeciwdziała ono głównym zagrożeniom, a z powodu indolencji nie można dopuścić do ich zaniku. W przypadku siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe było to jedyne działanie ochronne. Dlatego też, przy jednoczesnym uwzględnieniu uwag Ministra Środowiska, należałoby przeformułować brzmienie działania w tym miejscu zarządzenia (zał. 5) na: *utrzymanie dotychczasowych stosunków wodnych*. Natomiast we wskazaniach do dokumentów planistycznych (zał. 6) należałoby dodać zapis odnoszący się do konkretnych działek ewidencyjnych, o brzmieniu: *Niedopuszczenie do negatywnych antropogenicznych zmian warunków wodnych w zakresie funkcjonowania wód powierzchniowych i gruntowych zasilających i przepływających przez łęgi, w tym olsy źródliskowe. Niedopuszczenie do realizacji przedsięwzięć pogarszających warunki wodne (jakościowe i ilościowe) w łęgach oraz strefach alimentacyjnych źródlisk*. Uwagę uwzględniono częściowo, poprzez przywrócenie działania o nowym brzmieniu zaproponowanym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska. Natomiast nie wprowadzono proponowanego zapisu do wskazań planistycznych w zał. 6, ponieważ realizację przedsięwzięć pogarszających warunki wodne regulują przepisy odrębne. Ponadto przy braku wiedzy o zasięgu stref alimentacyjnych zinwentaryzowanych siedlisk, nie jest możliwe wskazanie konkretnych działek ewidencyjnych.

W dniu 30 października 2015 r. wpłynęły drogą elektroniczną pisma (o jednakowej treści) organizacji pozarządowych, tj. Stepnickiej Organizacji Turystycznej Nie tylko dla Orłów, Fundacji Łyński Kamień, Stowarzyszenia Ludzi Nieobojetnych „Lobelia”, Ruchu Ochrony Środowiska Naturalnego i Krajobrazu ROŚNIK oraz Spuren der Wildnis – Touren&UmweltBildung, z następującymi uwagami:

1. Propozycja zmian w przyjętym i obowiązującym planie zadań ochronnych jest bezpodstawna, nie mieści się w obowiązującym porządku prawnym i narusza przepis art. 28 ust. 5 ustawy dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627, ze zm.), który jednoznacznie wskazuje, że: *„Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.”*. W tej sprawie proponowana zmiana nie spełnia tej przesłanki ustawowej.
Sposób rozpatrzenia uwagi: Cytowany przepis nie przesądza, iż potrzeba ochrony siedlisk i gatunków jest jedyną i wyłączną przesłanką dokonania ww. zmiany. Ustawodawca nie wskazuje wyraźnie, że pzo może być zmieniony wyłącznie wtedy, kiedy wynika to z ww. potrzeby. Oznacza to, z pewnym zastrzeżeniem, że wystąpienie ww. okoliczności można uznać za jedną z możliwych przesłanek warunkujących zmianę pzo, a tym samym, że system przepisów prawnych może bezpośrednio, albo pośrednio, wskazywać także inne sytuacje umożliwiające dokonanie stosownych modyfikacji planu. Zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia we własnym zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu (na mocy zapisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754)).
2. Powołanie się przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie na ustalenia kontroli

Ministerstwa Środowiska dokonane pismem z dnia 19 marca 2015 r., znak: DP-074-133/106545/14/JJ, jako podstawy prawnej dokonywanych zmian, jest niewystarczające do tego by dokonać zmiany ustaleń przyjętego i obowiązującego już planu zadań ochronnych.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia we własnym zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (na mocy zapisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754)). Niepodjęcie działań przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu skutkowałoby uchycieniem planu zadań ochronnych obszaru N2000 przez prezesa Rady Ministrów, co znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru N2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony i ich siedlisk (uchycienie całego pzo skutkowałoby eliminacją aktu z obrotu prawnego, a tym samym ograniczenie ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków i zwierząt, na wiele miesięcy).

3. Zgodnie z przepisem § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, zm. Dz. U. z 2012 r., poz. 506) „Zmiany w planie zadań ochronnych przeprowadza się w trybie, o którym mowa w § 2”. Oznacza to konieczność sformułowania m.in. założeń do sporządzenia projektu zmiany planu zadań ochronnych (por. § 2 pkt 2) rozporządzenia), pod kątem „*potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt*”. Tymczasem w projekcie zmian dokonuje się w załączniku nr 5 eliminacji zakazów chroniących siedliska, co jest działaniem wprost sprzecznym z celami ustawowymi. Ustawodawca dokładnie precyzuje, w jakich przypadkach plan zadań ochronnych może zostać zmieniony. Organ nie ma w tym zakresie swobody decyzji i nie działa na zasadzie uznaniowości, gdyż wszelkie zmiany w prawodawstwie regulującym kwestie ochrony poszczególnych obszarów europejskiej sieci Natura 2000 powinny być notyfikowane Komisji Europejskiej, która jest również organem współfinansującym. Należy podkreślić, że usuwanie z planów zadań ochronnych zakazów faktycznych, których celem jest utrzymanie i przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar Natura 2000, jest niezgodne z upoważnieniem zawartym w ustawie o ochronie przyrody.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia we własnym zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (na mocy zapisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754)). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu był zobligowany do podjęcia działań w celu usunięcia stwierdzonych uchybień. Brak działań skutkowałoby uchycieniem planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przez Prezesa Rady Ministrów, co znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony i ich siedlisk. Minister Środowiska wniósł uwagi do załącznika nr 5 do zarządzenia. Dodać należy, że opisane w art. 28 ust. 5 ustawy przesłanki zmiany planu zadań ochronnych nie wykluczają możliwości dokonywania zmian wynikających z konieczności dostosowania jego treści do stanu prawnego. W sytuacji gdy część postanowień planu zadań ochronnych wykracza poza delegację ustawową, oznacza to, że podjęte one zostały z naruszeniem prawa i podlegają one unieważnieniu. Procedura unieważnienia planu opisana jest m.in. w ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie. Jednakże nie oznacza to, że regionalny dyrektor ochrony środowiska nie może własnym staraniem doprowadzić do usunięcia stanu niezgodności z prawem. Przepis art. 28 ust. 5 nie może stanowić podstawy do utrzymywania w obrocie prawnym aktu prawnego niezgodnego z prawem.

4. Wskazuję, że zgodnie z przepisem art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525) „*1. Prezes Rady Ministrów uchyla, w trybie nadzoru, akty prawa miejscowego, w tym rozporządzenia porządkowe, ustanowione przez wojewodę lub organy niezespółonej administracji rządowej, jeżeli są one niezgodne z ustawami lub aktami wydanymi w celu ich wykonania, a także może je uchylać z powodu niezgodności z polityką Rady Ministrów lub naruszenia zasad rzetelności i gospodarności*”. Stawiany w pkt 7) pisma Ministra Środowiska z dnia 19 marca 2015 r. zarzut przekroczenia delegacji ustawowej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska nie został poparty

rzetelną analizą prawną całego zagadnienia, ani też argumentacją. Co więcej, z treści tego pisma nie wynika, w jaki sposób ustalenia z załącznika nr 5) do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Rurzyca” naruszają obowiązujące przepisy prawa. Skoro kontrola wykonywana była pod kątem zgodności z prawem, to zastosowana argumentacja jest zupełnie nieadekwatna i nie została poparta żadnym dowodem, który by wskazywał na sprzeczność z prawem takiego rodzaju zakazów.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Treść uwagi dotyczy sposobu przeprowadzenia kontroli i uzasadnienia zgłoszonych uchybień przez Ministra Środowiska, co pozostaje poza kompetencjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Jak wskazał Minister Środowiska w piśmie z dnia 19 marca 2015 roku, znak: DP-074-133/10645/14/JJ, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zobligowany jest do zmiany aktu normatywnego we własnym zakresie, w przeciwnym razie Minister Środowiska przedstawi Prezesowi Rady Ministrów projekt zarządzenia nadzorczego w sprawie uchylenia aktu prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017. Uchylenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony.

5. Samą zmianę uzasadniono w następujący sposób *„W wyniku kontroli stwierdzono, iż działania polegające na niedopuszczeniu do negatywnych antropogenicznych zmian warunków wodnych w zakresie funkcjonowania wód powierzchniowych i gruntowych zasilających i przepływających przez obszary źródliskowe oraz niedopuszczeniu do realizacji przedsięwzięć pogarszających warunki wodne w kompleksach źródliskowych oraz w ich strefach alimentacyjnych stanowi faktyczny zakaz. Wskazano, iż „w planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk wpływając negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że w obszarze Natura 2000 obowiązują wyłącznie ogólnie określone zakazy, których powtarzanie w planach zadań ochronnych należy uznać za niewłaściwe. Ponadto skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej.”*

Sposób rozpatrzenia uwagi: Ocena sposobu przeprowadzenia kontroli i uzasadnień zgłoszonych przez Ministra Środowiska pozostaje poza kompetencjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Jak wskazał Minister Środowiska w piśmie z dnia 19 marca 2015 roku, znak: DP-074-133/10645/14/JJ, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu zobligowany jest do zmiany aktu normatywnego we własnym zakresie, w przeciwnym razie Minister Środowiska przedstawi Prezesowi Rady Ministrów projekt zarządzenia nadzorczego w sprawie uchylenia aktu prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017. Uchylenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony.

6. Podnoszę, że użyte sformułowanie i zawarty w nim wniosek: *„W związku z powyższym, należy stwierdzić, że w obszarze Natura 2000 obowiązują wyłącznie ogólnie określone zakazy, których powtarzanie w planie zadań ochronnych należy uznać za niewłaściwe.”* wykraczają poza zakres upoważnienia przyznanego Ministrowi Środowiska z mocy przepisów art. 5 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz. U. z Nr 222, poz. 1754) oraz z mocy indywidualnego upoważnienia Prezesa Rady Ministrów do przeprowadzania kontroli aktów prawa miejscowego. Stwierdzenie niezgodności z prawem wymaga bowiem ustalenia w drodze analizy, że konkretne zachowanie opisane w treści zarządzenia (zakaz, nakaz lub przyzwolenie) narusza w sposób obiektywny porządek prawny, w szczególności normy wyższego rzędu w hierarchicznym systemie źródeł prawa. Niczego takiego nie ma w tym uzasadnieniu. Trudno zatem uznać, że zostało to udowodnione. Co więcej, przeprowadzona analiza pomija milczeniem ustawodawstwo

wspólnotowe w tej materii, co dyskwalifikuje zupełnie jej rzetelność.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Ocena sposobu przeprowadzenia kontroli i uzasadnień zgłoszonych przez Ministra Środowiska pozostaje poza kompetencjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Jak wskazał Minister Środowiska w piśmie z dnia 19 marca 2015 roku, znak: DP-074-133/10645/14/JJ, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu zobligowany jest do zmiany aktu normatywnego we własnym zakresie, w przeciwnym razie Minister Środowiska przedstawi Prezesowi Rady Ministrów projekt zarządzenia nadzorczego w sprawie uchylecia aktu prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017. Uchylenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony.

7. Wprowadzenie zakazów faktycznych dotyczących obszarów będących częścią Europejskiej Sieci Natura 2000 jest, zgodnie z polityką oraz prawodawstwem Unii Europejskiej, która w dziedzinie ochrony środowiska stawia sobie za cel: „wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii. Opiera się na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego.” (art. 191 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej). Sprawy ochrony przyrody zostały uregulowane bardzo szczegółowo w prawodawstwie unijnym (patrz Dyrektywa Rady z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa 79/409/EWG, oraz Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory 92/43/EWG). Zgodnie z tym prawodawstwem cele ochrony przyrody są traktowane równorzędnie z potrzebą rozwoju gospodarczego i ekonomicznego Europy.

Bardzo istotny dla ochrony środowiska jest również przepis art. 11 TFUE (dawny art. 6 TWE), który stanowi, że: „przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego”. Przepis ten wprowadza zatem zasadę integracji polityki ochrony środowiska z politykami sektorowymi. Problematyka ochrony środowiska uwzględniona została także w Traktacie o Unii Europejskiej z 1992 r. – dalej jako „TUE”. Zgodnie z przepisem art. 3 TUE (dawny art. 2 TUE) „Unia (...) działa na rzecz trwałego rozwoju Europy, którego podstawą jest zrównoważony wzrost gospodarczy (...) oraz wysoki poziom ochrony i poprawy jakości środowiska”. Przepis ten podkreśla zasadę wysokiego poziomu ochrony, wyrażoną w art. 191 TFUE. W świetle przytoczonego wcześniej uzasadnienia Ministerstwa Środowiska do zmiany planu zadań ochronnych (pismo z dnia 19 marca 2015 r.), a powtórnego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w projekcie zmiany planu zadań ochronnych dla Doliny Rurzyca, można odnieść wrażenie, że potrzeba ochrony środowiska jest zmarginalizowana. Niezrozumiały jest cel, dla którego usuwa się z zapisów planu zadań ochronnych konkretne działania sformułowane w formie zakazów faktycznych, pod pretekstem rzekomej niezgodności tych zapisów z obowiązującym prawem i to bez prawidłowego wskazania podstawy prawnej dla takich działań. Jest rzeczą oczywistą, że osłabi to skuteczność planów zadań ochronnych jako narzędzia wykonawczego w rękach Regionalnych Dyrektorów realizujących cele ochrony środowiska na podległych im obszarach. Równie dobrze można by w ogóle zrezygnować z planów zadań ochronnych jako instrumentu prawnego i zostać wyłącznie przy zakazach wpisanych do art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Treść uwagi dotyczy sposobu uzasadnienia zgłoszonych uchybień przez Ministra Środowiska, co pozostaje poza kompetencjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Jak wskazał Minister Środowiska w piśmie z dnia 19 marca 2015 roku, znak: DP-074-133/10645/14/JJ, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zobligowany jest do zmiany aktu normatywnego we własnym zakresie, w przeciwnym razie Minister Środowiska przedstawi Prezesowi Rady Ministrów projekt zarządzenia nadzorczego w sprawie uchylecia aktu prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017. Uchylenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu mają świadomość, iż z postanowień traktatów wspólnotowych wynika obowiązek, skierowany do państw członkowskich, do podjęcia wszelkich koniecznych środków do osiągnięcia celu

przewidzianego w dyrektywach. W ich ocenie, Rzeczpospolita Polska, zrealizowała cel wynikający z tzw. Dyrektywy Siedliskowej wprowadzając do krajowego porządku prawnego właśnie przepis art. 33 ustawy o ochronie przyrody, ustanawiający generalny zakaz znaczącego negatywnie oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000. Żaden przepis prawa wspólnotowego ani dorobek prawny wspólnoty europejskiej (*acquis communautaire*) nie nakłada natomiast obowiązku wprowadzania nakazów i zakazów w tego rodzaju aktach prawa miejscowego jak zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska wprowadzających planu zadań ochronnych. Z kolei przepis art. 28 ustawy, wyznaczający granice delegacji dla uchwalania planów zadań ochronnych nie zawiera upoważnienia do wprowadzania w nich zakazów. Zawarte w uchwalonym planie działań ochronnych zakazy wykraczają poza granice upoważnienia ustawowego. Z tego też względu, usunięcie z planu zadań ochronnych, wprowadzonych zakazów nie będzie pozostawało w sprzeczności z prawem wspólnotowym z drugiej zaś strony doprowadzi do stanu zgodności z prawem krajowym.

8. Propozycja zmiany planów zadań ochronnych mająca na celu usunięcie ustaleń dotyczących konkretnych działań skierowanych na zapewnienie skutecznej ochrony obszarów Natura 2000, pozostaje w jawnej sprzeczności z zasadą przeczności. Jest to tym bardziej niepokojące, że w PZO zdefiniowane zostały realne zagrożenia dla przedmiotów ochrony na tych obszarach, których negatywne oddziaływanie nie może być poddane w wątpliwość. Zasada przeczności w prawie wspólnotowym stanowi jedną z podstaw działania, łącznie z zasadą prewencji. Nakazuje ona podjęcie działań zapobiegawczych zawsze wtedy, kiedy nie został dowiedziony brak negatywnych oddziaływań na środowisko.

Należy wskazać, iż szczególnie duży nacisk kładzie się na realizację zasady przeczności i prewencji w postępowaniach administracyjnych, dotyczących realizacji przedsięwzięć mogących mieć wpływ na obszary Natura 2000. Wspomniana zasada przeczności znajduje odzwierciedlenie w treści dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992 r., str. 7, z późn. zm.) – dyrektywa siedliskowa. Przepisy zawarte w ustawie o ochronie przyrody należy interpretować w świetle uregulowań dyrektywy siedliskowej, czyli że zgoda na realizację przedsięwzięcia może zostać udzielona jedynie po upewnieniu się, że przedsięwzięcie nie wpłynie negatywnie na dany obszar Natura 2000.

Powyższe podejście znajduje potwierdzenie w orzeczeniach Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (np. wyrok ETS w sprawie C-127/02 Waddenzee, C-239/04 Castro Verde), w którym Sąd orzekł, że zezwolenie na realizację planu lub przedsięwzięcia może zostać udzielone jedynie pod warunkiem, gdy właściwe władze krajowe uzyskają pewność, że plan lub przedsięwzięcie nie będą miały negatywnych skutków dla tego terenu. W przypadku gdy organ ochrony przyrody ma wątpliwości co do braku takich skutków, zgodnie z zasadą przeczności ma obowiązek odmówić wydania zgody na realizację takiej inwestycji. Podnoszę, że Polska jako państwo członkowskie Unii Europejskiej, na mocy art. 288 TFUE jest zobowiązana do podjęcia wszelkich koniecznych środków do osiągnięcia celu przewidzianego w dyrektywach, w tym przypadku w dyrektywie siedliskowej, która obowiązuje każdy kraj członkowski Unii Europejskiej do zapewnienia odpowiedniej ochrony siedliskom przyrodniczym i gatunkom wymienionym w załącznikach do tej dyrektywy.

Sformułowanie w planie zadań ochronnych działania ochronnego jako faktycznego zakazu pozostaje w zgodzie z zasadą przeczności (art. 6 ust. 1 i 2 Prawo ochrony środowiska) i nie pozostaje w sprzeczności z art. 33 ustawy o ochronie przyrody. W przypadku zdefiniowanych w PZO zagrożeń dla przedmiotów ochrony na tych obszarach, skoro brak jest pewności, że nie nastąpi negatywny wpływ na te przedmioty ochrony, nie ma potrzeby każdorazowego przeprowadzania indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko. Jest to również rozsądne i odpowiedzialne podejście do kwestii ochrony przyrody, skoro praktyka w Polsce jest taka, że ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko sporządza zespół osób, które nie muszą posiadać odpowiedniego wykształcenia w tym kierunku i zgodnie z ogólnie przyjętą praktyką wykonują to zadanie na zlecenie i za pieniądze inwestora, czyli pozostają w konflikcie interesów.

W przypadku obszaru Dolina Rurzyca Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na zasadzie przeczności uznał, że ponieważ z oczywistych powodów nie da się wykluczyć negatywnego oddziaływania przedsięwzięć „pogarszających warunki wodne w kompleksach źródłiskowych oraz w ich strefach alimentacyjnych” na przedmiot ochrony, czyli Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*, wskazane jest wprowadzenie zakazu podejmowania takich przedsięwzięć w formie działania ochronnego, z pominięciem indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Treść uwagi dotyczy sposobu uzasadnienia zgłoszonych uchybień przez Ministra Środowiska, co pozostaje poza kompetencjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Jak wskazał Minister Środowiska w piśmie z dnia 19 marca 2015 roku, znak: DP-074-133/10645/14/JJ, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zobligowany jest do zmiany aktu normatywnego we własnym zakresie, w przeciwnym razie Minister Środowiska przedstawi Prezesowi Rady Ministrów projekt zarządzenia nadzorczego w sprawie uchylenia aktu prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017. Uchylenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu mają świadomość, iż z postanowień traktatów wspólnotowych wynika obowiązek, skierowany do państw członkowskich, do podjęcia wszelkich koniecznych środków do osiągnięcia celu przewidzianego w dyrektywach. W ich ocenie, Rzeczpospolita Polska, zrealizowała cel wynikający z tzw. Dyrektywy Siedliskowej wprowadzając do krajowego porządku prawnego właśnie przepis art. 33 ustawy o ochronie przyrody, ustanawiający generalny zakaz znaczącego negatywnie oddziaływania na cele *ochrony* obszaru Natura 2000. Żaden przepis prawa wspólnotowego ani dorobek prawny wspólnoty europejskiej (*acquis communautaire*) nie nakłada natomiast obowiązku wprowadzania nakazów i zakazów w tego rodzaju aktach prawa miejscowego jak zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska wprowadzających planu zadań ochronnych. Z kolei przepis art. 28 ustawy, wyznaczający granice delegacji dla uchwalania planów zadań ochronnych nie zawiera upoważnienia do wprowadzania w nich zakazów. Zawarte w uchwalonym planie działań ochronnych zakazy wykraczają poza granice upoważnienia ustawowego. Z tego też względu, usunięcie z planu zadań ochronnych, wprowadzonych zakazów nie będzie pozostawało w sprzeczności z prawem wspólnotowym z drugiej zaś strony doprowadzi do stanu zgodności z prawem krajowym.

9. Odnosząc się do podniesionego w wyżej przytoczonym uzasadnieniu pisma Ministerstwa Środowiska do zmiany planu zadań ochronnych zarzutu o braku delegacji ustawowej do wprowadzania w planach zadań ochronnych zakazów dotyczących planów lub przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony, dla których powołane zostały obszary Natura 2000, należy wskazać, że przepis art. 33 ustawy o ochronie przyrody stanowi bezpośrednią transpozycję art. 6 ust. 3 *Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory 92/43/EWG (Dyrektywa Siedliskowa)*. Przepis ten należy interpretować w taki sposób, że nie stoi on na przeszkodzie wprowadzeniu faktycznych zakazów rozumianych jako bardziej rygorystyczne środki ochrony, a dotyczące przedsięwzięć lub planów, które mogą „znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk wpływając negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami”, o ile realizują one ten sam cel, co wskazana dyrektywa, tzn. dążą do zachowania w stanie niezmiennym obszarów należących do sieci Natura 2000, a w szczególności do ochrony siedlisk przyrodniczych przed rozpoznanymi i zdefiniowanymi zagrożeniami (por. wyrok ETS w sprawie C-2/10 Azienda Agro-Zootecnica i in. vs. Regione Puglia). Nie bez znaczenia dla tej sprawy jest też to, że plany zadań ochronnych są aktami obligatoryjnymi, współfinansowanymi w 80 % z budżetu Unii Europejskiej, a obowiązek ich sporządzenia wynika ze wspomnianej dyrektywy i ma być skuteczną realizacją jej założeń ochronnych.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Treść uwagi dotyczy sposobu uzasadnienia zgłoszonych uchybień przez Ministra Środowiska, co pozostaje poza kompetencjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Jak wskazał Minister Środowiska, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu zobligowani są do zmiany aktu normatywnego we własnym zakresie, w przeciwnym razie Minister Środowiska przedstawi Prezesowi Rady Ministrów projekt zarządzenia nadzorczego w sprawie uchylenia aktu prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017. Uchylenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony. Pełniący nadzór nad obszarem ma świadomość, iż z postanowień traktatów wspólnotowych wynika obowiązek, skierowany do państw członkowskich, do podjęcia wszelkich koniecznych

środków do osiągnięcia celu przewidzianego w dyrektywach. W jego ocenie, Rzeczpospolita Polska, zrealizowała cel wynikający z tzw. Dyrektywy Siedliskowej wprowadzając do krajowego porządku prawnego właśnie przepis art. 33 ustawy o ochronie przyrody, ustanawiający generalny zakaz znacząco negatywnie oddziaływania na cele *ochrony* obszaru Natura 2000. Żaden przepis prawa wspólnotowego ani dorobek prawny wspólnoty europejskiej (*acquis communautaire*) nie nakłada natomiast obowiązku wprowadzania nakazów i zakazów w tego rodzaju aktach prawa miejscowego jak zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska wprowadzających planu zadań ochronnych. Z kolei przepis art. 28 ustawy, wyznaczający granice delegacji dla uchwalania planów zadań ochronnych nie zawiera upoważnienia do wprowadzania w nich zakazów. Zawarte w uchwalonym planie działań ochronnych zakazy wykraczają poza granice upoważnienia ustawowego. Z tego też względu, usunięcie z planu zadań ochronnych, wprowadzonych zakazów nie będzie pozostawało w sprzeczności z prawem wspólnotowym z drugiej zaś strony doprowadzi do stanu zgodności z prawem krajowym.

10. W zakresie konieczności przestrzegania granic kompetencji ustawowej nie ma żadnej wątpliwości, iż organ stanowiący (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska), przyjmując akty prawa miejscowego w oparciu o przepis art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody ma nie tylko prawo, ale i obowiązek realizowania skutecznej ochrony siedlisk lub gatunków roślin i zwierząt – „5. *Regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.*”

Realizując założenia wspomnianej dyrektywy siedliskowej oraz ptasiej, przepis art.28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody precyzuje, że plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 musi obligatoryjnie zawierać identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony (pkt 2), cele działań ochronnych (pkt 3) oraz określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk (pkt 4a). Zgodnie z tym, plan zadań ochronnych jest aktem prawa miejscowego mającym charakter wykonawczy w stosunku do ogólnych zapisów ustawowych, transponujących do prawodawstwa polskiego dyrektywy unijne. Zgodnie z ustawą organ ustanawiający plan zadań ochronnych może, po dokonaniu identyfikacji zagrożeń, wprowadzić taki szczególny rodzaj działania ochronnego, który prowadzi bezpośrednio do utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar Natura 2000. Każde działanie ochronne, także to, które zostało sformułowane jako faktyczny zakaz, mieści się ściśle w ramach tego, co ustawa o ochronie przyrody określa w przepisie art. 33 ogólnie jako zakaz działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. W przypadku kwestionowanych zapisów planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca to, co ustawa określa ogólnie, zostało w planie zadań ochronnych doprecyzowane. Plan zadań ochronnych Doliny Rurzyca, zgodnie z upoważnieniem zawartym w przepisie art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody określa szczegółowo, o jakie cele ochrony chodzi (niedopuszczenie do negatywnych antropogenicznych zmian warunków wodnych w zakresie funkcjonowania wód powierzchniowych i gruntowych zasilających i przepływających przez obszary źródliskowe) oraz jakie działania ochronne należy przedsięwziąć (niedopuszczenie do realizacji przedsięwzięć pogarszających warunki wodne w kompleksach źródliskowych oraz w ich strefach alimentacyjnych).

Podsumowując zatem tę część rozważań należy wskazać, że plan zadań ochronnych będąc aktem prawa miejscowego i źródłem norm powszechnie obowiązujących posiada samodzielny zakres regulacji określony w przepisie art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody i może zawierać wskazania niezbędne do utrzymania lub też odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, w tym także konkretne zakazy zachowań lub działań. Taki jest bowiem cel tego właśnie aktu prawnego – precyzyjne wskazanie zakazów obowiązujących na danym terenie objętym tak szczególną ochroną. Pozbawienie planów zadań ochronnych tego instrumentu prawnego w postaci zakazów podejmowania konkretnych zachowań lub działań negatywnie oddziałujących na cele ochrony, niweczy całkowicie sens przygotowywania planów.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Treść uwagi dotyczy interpretacji przepisów dotyczących sporządzania planu zadań ochronnych. Jak wskazał Minister Środowiska w piśmie z dnia 19 marca 2015 roku, znak: DP-074-

133/10645/14/JJ, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu zobligowani są do zmiany aktu normatywnego we własnym zakresie, w przeciwnym razie Minister Środowiska przedstawi Prezesowi Rady Ministrów projekt zarządzenia nadzorczego w sprawie uchylecia aktu prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017. Uchylenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony. Pełniący nadzór nad obszarem ma świadomość, iż z postanowień traktatów wspólnotowych wynika obowiązek, skierowany do państw członkowskich, do podjęcia wszelkich koniecznych środków do osiągnięcia celu przewidzianego w dyrektywach. W jego ocenie, Rzeczpospolita Polska, zrealizowała cel wynikający z tzw. Dyrektywy Siedliskowej wprowadzając do krajowego porządku prawnego właśnie przepis art. 33 ustawy o ochronie przyrody, ustanawiający generalny zakaz znaczącego negatywnie oddziaływania na cele *ochrony* obszaru Natura 2000. Żaden przepis prawa wspólnotowego ani dorobek prawny wspólnoty europejskiej (*acquis communautaire*) nie nakłada natomiast obowiązku wprowadzania nakazów i zakazów w tego rodzaju aktach prawa miejscowego jak zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska wprowadzających planu zadań ochronnych. Z kolei przepis art. 28 ustawy, wyznaczający granice delegacji dla uchwalania planów zadań ochronnych nie zawiera upoważnienia do wprowadzania w nich zakazów. Zawarte w uchwalonym planie działań ochronnych zakazy wykraczają poza granice upoważnienia ustawowego. Z tego też względu, usunięcie z planu zadań ochronnych, wprowadzonych zakazów nie będzie pozostawało w sprzeczności z prawem wspólnotowym z drugiej zaś strony doprowadzi do stanu zgodności z prawem krajowym.

11. Z tych względów wskazuję, że zakazy zawarte w obecnym PZO Dolina Rurzyca mieszczą się ściśle w ramach tego, co ustawa określa jako „zakazy ogólnie określone”. Plan zadań ochronnych musi też zawierać wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 (art. 28 ust. 10 pkt 5) ustawy). Ten zapis wyraźnie wskazuje, że konkretne wskazania lub zakazy rozumiane jako działania ochronne muszą znaleźć się w aktach prawa miejscowego, ponieważ tylko w ten sposób ochrona obszarów Natura 2000 zostanie skutecznie wyegzekwowana. W przeciwnym razie, plany zadań ochronnych staną się aktami fasadowymi, nie mającymi żadnej mocy sprawczej, a tym samym w ogóle nie będą realizować celu, dla którego zostały ustanowione. Trudno zrozumieć dlaczego celem działań Ministra Środowiska jest pozbawienie obszarów Natura 2000 skutecznego narzędzia ochrony i uczynienie z planów zadań ochronnych kolejnego, nic nieznaczącego świstka papieru.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Ocena sposobu przeprowadzenia kontroli i uzasadnień zgłoszonych przez Ministra Środowiska pozostaje poza kompetencjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

12. Propozycja zmiany planów zadań ochronnych Doliny Rurzyca pozostaje także w oczywistej sprzeczności z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który wielokrotnie wypowiadał się odnośnie możliwości stosowania przez władze krajowe zakazów chroniących obszary Natura 2000 nawet bardziej rygorystycznych od wymogów unijnych. Tytułem przykładu zgodnie z orzeczeniem wstępnym ETS z 14 września 2006 r. w sprawie C-244/05, odpowiedni reżim ochrony mający zastosowanie do obszarów, które znajdują się na krajowej liście przekazanej Komisji, zgodnie z art. 4 ust. 2 Dyrektywy Siedliskowej zobowiązuje Państwa Członkowskie do nie zezwalania na ingerencje mogące powodować ryzyko poważnego naruszenia ekologicznych cech tych obszarów [§ 1 orzeczenia właściwego]. Państwa Członkowskie muszą zgodnie z przepisami prawa krajowego, podjąć wszelkie niezbędne środki w celu zapobieżenia ingerencjom, które mogą powodować ryzyko poważnego naruszenia ekologicznych cech obszarów notyfikowanych Komisji na liście krajowej [§ 2 orzeczenia właściwego].

Zgodnie z wyrokiem ETS z dnia 26 października 2006 r. w sprawie C-239/04 Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Portugalskiej, każdy plan lub przedsięwzięcie, które nie jest bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania terenu, ale które może na nie w istotny sposób oddziaływać, podlega odpowiedniej ocenie jego skutków dla danego terenu z punktu widzenia założeń jego ochrony. Zezwolenie na

realizację planu lub przedsięwzięcia może zostać udzielone jedynie pod warunkiem, że właściwe władze krajowe uzyskają pewność, że plan lub przedsięwzięcie nie będą miały negatywnych skutków dla terenu, którego dotyczą. Ma to miejsce wówczas, gdy z naukowego punktu widzenia brak jest racjonalnych wątpliwości, że skutki takie nie wystąpią. Orzeczenie to wprost odwołuje się do przepisu art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej (zgodnie z art. 7 dotyczy on również Dyrektywy Ptasiej), który stanowi, że każdy plan lub przedsięwzięcie, które nie jest bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania terenu, ale które może na nie w istotny sposób oddziaływać zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlega odpowiedniej ocenie jego skutków dla danego terenu z punktu widzenia założeń jego ochrony. W świetle wniosków wynikających z tej oceny oraz bez uszczerbku dla przepisów ust. 4, właściwe władze krajowe wyrażają zgodę na ten plan lub przedsięwzięcie dopiero po upewnieniu się, że nie wpłynie on niekorzystnie na integralność danego terenu oraz, w stosownych przypadkach, po uzyskaniu opinii całego społeczeństwa.

Istotny z punktu widzenia wyboru kryteriów, jakie należy zastosować przy ocenie prawdopodobieństwa, że taki plan lub przedsięwzięcie może niekorzystnie wpłynąć na integralność danego terenu, jest wyrok ETS z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie C-258/11 *Peter Sweetman i in. przeciwko AnBordPleanala* (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Sąd Najwyższy w Irlandii). Zgodnie z tym wyrokiem „*Artykuł 6 ust. 3 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory należy interpretować w ten sposób, że plan lub przedsięwzięcie bezpośrednio niezwiązane z zagospodarowaniem terenu ani niekonieczne do jego zagospodarowania naruszają integralność tego terenu, jeżeli mogą one uniemożliwić trwale utrzymanie istotnych cech danego terenu, związanych z występowaniem siedliska przyrodniczego o znaczeniu priorytetowym, którego ochrona uzasadniła umieszczenie tego terenu w wykazie terenów mających znaczenie dla Wspólnoty w rozumieniu tej dyrektywy. Przy dokonywaniu takiej oceny należy stosować zasadę ostrożności.*”

Zgodnie z wyrokiem ETS w sprawie C-2/10 *Azienda Agro-Zootecnica i in. vs. Regione Puglia* należy stwierdzić, że uruchomienie mechanizmu ochrony środowiska przewidzianego w art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej zakłada zaistnienie prawdopodobieństwa lub ryzyka, że plan lub przedsięwzięcie może oddziaływać na dany teren w istotny sposób (zob. w szczególności wyroki: z dnia 7 września 2004 r. w sprawie C-127/02 *Waddenvereniging i Vogelbeschermingsvereniging*, Zb.Orz. s. I-7405, pkt 40, 43; a także z dnia 4 października 2007 r. w sprawie C-179/06 *Komisja przeciwko Włochom*, Zb. Orz. s. I-8131, pkt 33). Mechanizm ten zostaje uruchomiony w sytuacji, gdy plan lub przedsięwzięcie stwarza zagrożenie dla obszaru należącego do sieci Natura 2000. W wyroku tym ETS przypomina ponadto, że art. 193 TFUE umożliwia państwom członkowskim utrzymanie lub ustanawianie, pod pewnymi warunkami, bardziej rygorystycznych środków ochronnych w dziedzinie środowiska. Uregulowania te w rezultacie prowadzą do automatycznej odmowy wydania pozwolenia na jakikolwiek plan lub przedsięwzięcie (...) bez dokonania jakiegokolwiek oceny skutków określonego planu lub przedsięwzięcia dla środowiska na konkretnym obszarze. Należy więc uznać, że takie uregulowania ustanawiają bardziej restrykcyjny system ochrony obszarów należących do sieci Natura 2000 od systemu wprowadzonego zgodnie z dyrektywą siedliskową i dyrektywą ptasią. (patrz wyrok ETS w sprawie C-2/10 *Azienda Agro-Zootecnica i in. vs. Regione Puglia*, pkt 45 i 46).

Należy zaznaczyć, że to właśnie przepis art. 193 TFUE umożliwia państwom członkowskim wydanie bardziej rygorystycznych środków ochronnych w zakresie ochrony środowiska dla obszarów Natura 2000. Przepis ten podporządkowuje takie środki jedynie wymogowi, aby były one zgodne z traktatem TFUE i aby były zgłoszone Komisji. Trybunał orzekł również, że: „w ramach wspólnotowej polityki w dziedzinie środowiska naturalnego wykroczenie poza wymogi minimalne ustanowione przez tę dyrektywę jest przewidziane i dopuszczalne na podstawie art. 176 WE zgodnie z określonymi w nim przesłankami” (zob. wyrok ETS z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie C-6/03 *Deponiezweckverband Eiterköpfe*, pkt 58). Także z art. 14 Dyrektywy ptasiej wprost wynika, że państwa członkowskie mogą wprowadzać bardziej rygorystyczne środki ochronne niż przewidziane w tej dyrektywie i jakkolwiek Dyrektywa Siedliskowa nie zawiera przepisu równoważnego z art. 14 Dyrektywy ptasiej, to ponieważ ta dyrektywa została wydana na podstawie art. 192 TFUE, możliwe jest również zastosowanie takich bardziej rygorystycznych środków.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Treść uwagi dotyczy interpretacji przepisów prawa wspólnotowego. Jak wskazał Minister Środowiska w z dnia 19 marca 2015 roku, znak: DP-074-133/10645/14/JJ, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zobligowany jest do zmiany aktu normatywnego we własnym zakresie, w

przeciwnym razie Minister Środowiska przedstawi Prezesowi Rady Ministrów projekt zarządzenia nadzorczego w sprawie uchylecia aktu prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017. Uchylenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony i ich siedlisk. Pełniący nadzór nad obszarem ma świadomość, iż z postanowień traktatów wspólnotowych wynika obowiązek, skierowany do państw członkowskich, do podjęcia wszelkich koniecznych środków do osiągnięcia celu przewidzianego w dyrektywach. W jego ocenie, Rzeczpospolita Polska, zrealizowała cel wynikający z tzw. Dyrektywy Siedliskowej wprowadzając do krajowego porządku prawnego właśnie przepis art. 33 ustawy o ochronie przyrody, ustanawiający generalny zakaz znaczącego negatywnie oddziaływania na cele *ochrony* obszaru Natura 2000. Żaden przepis prawa wspólnotowego ani dorobek prawny wspólnoty europejskiej (*acquis communautaire*) nie nakłada natomiast obowiązku wprowadzania nakazów i zakazów w tego rodzaju aktach prawa miejscowego jak zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska wprowadzających planu zadań ochronnych. Z kolei przepis art. 28 ustawy, wyznaczający granice delegacji dla uchwalania planów zadań ochronnych nie zawiera upoważnienia do wprowadzania w nich zakazów. Zawarte w uchwalonym planie działań ochronnych zakazy wykraczają poza granice upoważnienia ustawowego. Z tego też względu, usunięcie z planu zadań ochronnych, wprowadzonych zakazów nie będzie pozostawało w sprzeczności z prawem wspólnotowym z drugiej zaś strony doprowadzi do stanu zgodności z prawem krajowym.

13. Należy podkreślić, że niepodjęcie odpowiednich działań w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków zgodnie z art. 6 ust. 2 Dyrektywy Siedliskowej będzie mogło stać się przedmiotem skargi do Komisji Europejskiej. Zgodnie z art. 258 TFUE, jeśli Komisja uzna, że Państwo Członkowskie uchybiło jednemu z zobowiązań, które na nim ciążyą na mocy Traktatów, wydaje ona uzasadnioną opinię w tym przedmiocie, po uprzednim umożliwieniu temu Państwu przedstawienia swych uwag. Jeśli Państwo to nie zastosuje się do opinii w terminie określonym przez Komisję, może ona wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Trzeba zauważyć, że w sprawie C-517/11 *Komisja Europejska przeciwko Republice Greckiej*, której przedmiotem było m. in. uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego polegające na naruszeniu art. 6 ust. 2 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Trybunał uznał, że: „*nie przyjmując środków koniecznych do uniknięcia pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których został sklasyfikowany specjalny obszar ochrony GR 1220009, Republika Grecka uchybiła zobowiązaniom, które ciążyą na niej na podstawie art. 6 ust. 2 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w związku z art. 7 tej dyrektywy.*”

Mając na względzie traktatowe kompetencje Komisji Europejskiej, należy spodziewać się, że usunięcie środków zapobiegawczych chroniących obszar Natura 2000 Dolina Rurzyca, będzie skutkowało wszczęciem postępowania przez Komisję w trybie przepisu art. 258 TFUE. Tym bardziej usunięcie takich faktycznych zakazów z planów zadań ochronnych wszystkich obszarów Natura 2000, które zostały wymienione w piśmie Ministra Środowiska z dnia 15 lipca 2015 r., znak: DP-074-118/2442/14/JJ, nie ma podstaw prawnych ani w prawie polskim, ani tym bardziej prawie wspólnotowym. Ministerstwu Środowiska z urzędu jest znana umowa zawarta między Polską a Komisją Europejską, a która dotyczyła właśnie naruszenia przepisów wspólnotowych regulujących funkcjonowanie obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Łąki Skoszewskie (EU-Pilot 5328/13/ENVI). Obecne żądanie Ministra Środowiska dotyczy również usunięcia zakazów faktycznych planu zadań ochronnych dla tego obszaru Natura 2000, co naraża Polskę na zarzut złamania tej umowy.

W sprawie dotyczącej obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Łąki Skoszewskie, po tym jak inż. ochrony środowiska Jonathan Rauhut z Niemiec wraz z polskimi organizacjami społecznymi wniósł skargę do Komisji Europejskiej przy wsparciu kilku europejskich organizacji pozarządowych oraz Magnusa Sylvena, byłego wieloletniego dyrektora WWF Europe, Komisja Europejska poddała analizie sporządzoną przez inwestora na potrzeby tej inwestycji indywidualną ocenę oddziaływania na środowisko i uznała ją za niesatysfakcjonującą. W rezultacie, w 2013 roku udzieliła następującej odpowiedzi:

„*W odniesieniu do Stepnicy i planowanych farm wiatrowych na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Łąki Skoszewskie, zakończyliśmy wstępne konsultacje z władzami polskimi. Nie jesteśmy*

zadowoleni z udzielonych przez nich odpowiedzi w tej sprawie i planujemy otwarcie postępowania w sprawie naruszenia."

Pod koniec 2014 roku Komisja Europejska poinformowała skarżących:

„Pragnę poinformować, że polskie władze zobowiązały się do zmodyfikowania planu zagospodarowania gminy Stepnica w celu dostosowania go do przyjętego w dniu 30 kwietnia 2014 r. przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie planu zadań ochronnych dla obszaru PLB320007 Łąki Skoszewskie. Plan ten ustanawia środki ochronne dla tego obszaru i zabrania (prohibits) lokalizowania farm wiatrowych na terenie tego obszaru. Plan zadań ochronnych wzywa także do modyfikacji planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica w celu zapewnienia zgodności z przepisami o ochronie przyrody UE. W świetle tego zobowiązania Komisja zamierza zamknąć sprawę dotyczącą tej skargi.”

Jak zostało wykazane, powodem dla którego Komisja Europejska wstrzymała planowane postępowanie przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie naruszenia prawa wspólnotowego była okoliczność, że RDOŚ w Szczecinie ustanowił plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie, który wyraźnie zawierał konkretne środki ochronne w postaci zakazów lokalizowania farm wiatrowych w całym obszarze specjalnej ochrony ptaków, i do których wdrożenia w planowaniu przestrzennym zobowiązały się polskie władze. W tym miejscu pojawia się pytanie, dlaczego Minister Środowiska w sposób tak diametralny i bez żadnego uzasadnienia wynikającego z przepisów obowiązującego prawa zmienia swoją politykę i nakazuje usuwanie wszystkich zakazów faktycznych zapisanych w planach zadań ochronnych Natura 2000.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Treść uwagi dotyczy stanowiska zajętego przez Ministra Środowiska podczas kontroli planów zadań ochronnych, co pozostaje poza kompetencjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz interpretacji przepisów prawa wspólnotowego. Jak wskazał Minister Środowiska w piśmie z dnia 19 marca 2015 roku, znak: DP-074-133/10645/14/JJ, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu zobligowani są do zmiany aktu normatywnego we własnym zakresie, w przeciwnym razie Minister Środowiska przedstawi Prezesowi Rady Ministrów projekt zarządzenia nadzorczego w sprawie uchylenia aktu prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017. Uchylenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony i ich siedlisk. Pełniący nadzór nad obszarem ma świadomość, iż z postanowień traktatów wspólnotowych wynika obowiązek, skierowany do państw członkowskich, do podjęcia wszelkich koniecznych środków do osiągnięcia celu przewidzianego w dyrektywach. W jego ocenie, Rzeczpospolita Polska, zrealizowała cel wynikający z tzw. Dyrektywy Siedliskowej wprowadzając do krajowego porządku prawnego właśnie przepis art. 33 ustawy o ochronie przyrody, ustanawiający generalny zakaz znaczącego negatywnie oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000. Żaden przepis prawa wspólnotowego ani dorobek prawny wspólnoty europejskiej (*acquis communautaire*) nie nakłada natomiast obowiązku wprowadzania nakazów i zakazów w tego rodzaju aktach prawa miejscowego jak zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska wprowadzających planu zadań ochronnych. Z kolei przepis art. 28 ustawy, wyznaczający granice delegacji dla uchwalania planów zadań ochronnych nie zawiera upoważnienia do wprowadzania w nich zakazów. Zawarte w uchwalonym planie działań ochronnych zakazy wykraczają poza granice upoważnienia ustawowego. Z tego też względu, usunięcie z planu zadań ochronnych, wprowadzonych zakazów nie będzie pozostawało w sprzeczności z prawem wspólnotowym z drugiej zaś strony doprowadzi do stanu zgodności z prawem krajowym

Zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia we własnym zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (na mocy zapisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754)). Niepodjęcie działań przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu skutkowałoby uchyleniem planu zadań ochronnych obszaru N2000 przez prezesa Rady Ministrów, co znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru N2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony i ich siedlisk (uchylenie

całego pzo skutkowałoby eliminacją aktu z obrotu prawnego, a tym samym ograniczenie ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków i zwierząt, na wiele miesięcy). Ponieważ uwagi organizacji pozarządowych podważają zasadność oraz podstawy formalne prowadzonych procedur zmian planów zadań ochronnych, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie uznał za zasadne przekazanie ich w dniu 10 listopada 2015 r. Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Wypełniając zapisy zarządzenia, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu dokonał w okresie lipiec – sierpień 2016 r. uzupełnienia stanu wiedzy oraz oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*, 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe, 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) oraz poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior* i poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana* w części obszaru, zlokalizowanej w województwie wielkopolskim. W związku z powyższym do projektu zmienianego zarządzenia wprowadzono następujące zmiany:

- dodano do działań z zakresu ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania dla siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) działanie o brzmieniu: „Ograniczenie występowania trzciny pospolitej – ręczne koszenie; usunięcie biomasy poza obszar Natur 2000”. W pierwszej połowie obowiązywania planu, co roku przez pięć lat od drugiej połowy czerwca do pierwszej połowy lipca. Działanie wskazuje na obszar działania w granicach oddz. 590a i 590f Nadl. Płytnica, a podmiotem odpowiedzialnym jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica;
- dodano do działań z zakresu ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania dla siedliska 7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* działanie o brzmieniu: „Ochrona bezpośredniego otoczenia siedliska – wyłączenie z gospodarki leśnej źródlisk wapiennych oraz ich otoczenia w odległości 40 m”. Działanie wskazuje na obszar jego realizacji w oddz. 32i, 32l Nadl. Płytnica; 231c, 231d, 231f, 365b, 365f Nadl. Jastrowie. Podmiotem odpowiedzialnym jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie oraz Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica;
- dodano do działań z zakresu ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania dla siedliska 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) działanie o brzmieniu: „Pozostawianie całości martwego drewna wydzielającego się naturalnie”. Działanie wskazuje na obszar jego realizacji w granicach płatów siedliska zlokalizowanego w oddz. 32i, 424i, Nadl. Płytnica; 400f, 401d, 402g, 438a, 482c Nadl. Jastrowie. Podmiotem odpowiedzialnym są Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie oraz Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica;
- dodano do działań z zakresu ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania dla siedliska 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) działanie o brzmieniu: „Pozostawianie całości martwego drewna wydzielającego się naturalnie”. Działanie wskazuje na obszar jego realizacji w granicach płatów siedliska zlokalizowanego w oddz. 483a, 483b, 676b Nadl. Jastrowie. Podmiotem odpowiedzialnym jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie;
- dodano do działań z zakresu ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania dla siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe działanie o brzmieniu: „Wyłączenie z gospodarki leśnej, w tym pozostawienie całości martwego drewna wydzielającego się naturalnie”. Działanie wskazuje na obszar jego realizacji w granicach płatów siedliska zlokalizowanego w oddz. 231i, 231h, 334h, 400g, 677a Nadl. Jastrowie; 425j, 533j Nadl. Płytnica. Podmiotem odpowiedzialnym jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie;

- dodano do działań z zakresu ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania dla siedliska 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) działanie o brzmieniu: „Usuwanie całości martwego drewna, w tym gałęzi, z wyniesieniem go poza obszar Natura 2000. Nie rzadziej niż raz na 5 lat w okresie obowiązywania planu”. Działanie wskazuje na obszar działania w granicach oddz. 235c, 534c, 589a, 589j (południowa część), 589o, 590c i 591c Nadl. Płytnica. Podmiotem odpowiedzialnym jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica;
- dodano do działań z zakresu ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania dla siedliska 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) działanie o brzmieniu: „Utrzymywanie zwarcia drzewostanu na poziomie 70–80% – w razie konieczności wycinanie pojedynczych drzew. Działanie ciągłe, realizowane w oparciu o wyniki monitoringu stanu ochrony”. Działanie wskazuje na obszar działania w granicach oddz. 235c, 534c, 589a, 589j (południowa część), 589o, 590c i 591c Nadl. Płytnica. Podmiotem odpowiedzialnym jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica we współpracy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu;
- w obszarze wdrażania działań nr 1 i 2 z zakresu ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania oraz działania nr 1 z zakresu monitoringu, adresowanych do siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, usunięto oddz. 400d, 366d, 366m Nadl. Jastrowie. Badania terenowe przeprowadzone na zlecenie RDOŚ Poznań nie potwierdziły obecności siedliska we wskazanych wydzieleniach leśnych. Występują tam fitocenozy szuwaru turzycy błotnej *Caricetum acutiformis* i łąk wilgotnych, bądź fitocenozy olsu porzeczkowego *Carici-Alnetum*;
- w obszarze wdrażania działań nr 1 i 2 z zakresu ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania oraz działania nr 1 z zakresu monitoringu, adresowanych do siedliska poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior*, dodano oddz. 365g Nadl. Jastrowie. Badania terenowe przeprowadzone na zlecenie RDOŚ Poznań stwierdziło nowe stanowisko przedmiotu ochrony, nie wykazane podczas tworzenia dokumentacji planu zadań ochronnych, dlatego należało uzupełnić obszar wdrażania działań;
- usunięto z obszaru wdrażania działania nr 1 z zakresu ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania oraz działania nr 1 z zakresu monitoringu, adresowanych do siedliska 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, lokalizację płatów siedliska we fragmencie odcinka rzeki Rurzyca (tworzącej w tym miejscu rozlewiska) na płd. od jez. Dąb. Badania terenowe przeprowadzone na zlecenie RDOŚ Poznań nie potwierdziły obecności siedliska we wskazanej lokalizacji. Dlatego też należało wykreślić z podmiotu odpowiedzialnego Nadleśniczego Nadleśnictwa Płytnica (przy działaniu nr 1 z zakresu ochrony czynnej oraz związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania);
- wpisano pełną nazwę Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) przy działaniach monitoringowych dla siedlisk 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*, 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*);
- w działaniach monitoringowych dla wszystkich przedmiotów ochrony, skrócony zapis wyrażenia „zgodny z metodyką GIOŚ” zastąpiono wyrażeniem: „zgodny z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.)”. Cytowany załącznik do rozporządzenia odsyła do „metodyki GIOŚ”.

Ponadto dokonano technicznych korekt w zmienianym załączniku 5 do zarządzenia, nie mających wpływu na zagadnienia merytoryczne, poprzez usunięcie w działaniach monitoringowych odnoszących się do siedlisk 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) oraz 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), odniesienia się do rekomendowanych przez GDOŚ wytycznych publikacji pt. „Niezbędnik leśnika” (opracowanie i redakcja merytoryczna Paweł Pawlaczyk, Świebodzin 2012), którymi należało się posługiwać do czasu opracowania metodyki GIOŚ. W nowo wydanej części czwartej Przewodnika metodycznego opisano metodykę monitoringu m.in. dla siedliska 9110 (Świerkosz, Reczyńska 2015) oraz dla siedliska 9130 (Pawlaczyk 2015), zatem należało dokonać stosownej zmiany we wskazanych działaniach.

Poza wyżej opisanymi zmianami, na podstawie dodatkowych uwag wniesionych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, wprowadzono następujące zmiany w załączniku nr 2 do projektu zarządzenia, zmieniającym załącznik nr 5 zarządzenia obowiązującego:

- w działaniach monitoringowych dla wszystkich przedmiotów ochrony, powrócono do skróconego zapisu dotyczącego wykonywania monitoringu stanu ochrony „w oparciu o metodykę GIOŚ”. Zapis ten zastąpił wyrażenie: „Monitoring stanu ochrony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. (Dz. U. poz. 186 ze zm.)”. Rozporządzenie Ministra Środowiska wprowadza m.in. wymóg korzystania z metodyki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ), odpowiedzialnego za prowadzenie Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody. Natomiast Minister Środowiska, w ramach kontroli aktów prawa miejscowego wskazuje, iż zgodnie z § 118 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2002 r. Nr 100, poz. 908) w rozporządzeniu nie powtarza się przepisów innych aktów normatywnych. Przepis ten, w związku z § 143 ww. rozporządzenia, ma odpowiednie zastosowanie do aktów prawa miejscowego. Dlatego też w projekcie zmiany zarządzenia wprowadzono zapis, iż monitoring w obszarze ma być realizowany „w oparciu o metodykę GIOŚ”. Mimo, iż monitoring siedlisk w obszarze Natura 2000 ma inne cele, niż monitoring krajowych zasobów siedlisk realizowany przez GIOŚ w ramach PMŚ, to może on opierać się na wytycznych metodyki GIOŚ np. co do sposobu wyznaczania powierzchni oraz sposobu monitorowania, klasyfikowania i wyboru wskaźników;
- działania monitoringowe dla siedliska 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea* rozdzielono na monitoring stanu ochrony siedliska oraz na monitoring jakości wód, analogicznie jak przy siedliskach 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*);
- w działaniach monitoringowych dot. monitoringu jakości wód dla siedlisk 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*, 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) usunięto część treści działań o brzmieniu: „w przypadku gdy jeziora [lub rzeka] nie zostaną objęte monitoringiem w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska” – obecnie żadne z wymienionych w projekcie zmiany zarządzenia płatów siedlisk 3140, 3150, 3260 nie objęto Państwowym Monitoringiem Środowiska;
- działanie adresowane do siedliska 7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* o brzmieniu: „Ochrona bezpośredniego otoczenia siedliska – wyłączenie z gospodarki leśnej źródeł wapiennych oraz ich otoczenia w odległości 40 m” zastąpiono działaniem o brzmieniu: „Ochrona siedliska oraz jego bezpośredniego otoczenia poprzez pozostawienie bez wskazań gospodarczych źródeł wapiennych oraz ich otoczenia w odległości 40 m, w szczególności w drodze tworzenia gospodarstw specjalnych lub wyznaczenia powierzchni referencyjnych.”. Stwierdzono, iż działanie o pierwotnym brzmieniu stanowiło faktyczny zakaz. Spośród 7 wydzieleń wymienionych w kolumnie „obszar wdrażania” 3 z nich, tj. wydzielenia 32i Nadl. Płynica oraz 231d,f zostały włączone do sieci ekosystemów referencyjnych, pozostałe wydzielenia zostały włączone do Gospodarstwa Specjalnego. W wydzieleniu 365b, poza siedliskiem 7220 znajduje się również siedlisko 9110, dla którego zaplanowano działanie ochronne polegające na sukcesywnym usuwaniu z drzewostanu i podszytu egz. modrzewia i świerka. Dlatego też w kolumnie „obszar wdrażania” dodano „Płaty siedliska przyrodniczego 7220 wraz z buforem 40 m w oddz. (...);
- działanie adresowane do siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe o brzmieniu: „Wyłączenie z gospodarki leśnej, w tym pozostawienie całości martwego drewna wydzielającego się naturalnie” zastąpiono działaniem o brzmieniu: „Pozostawienie bez wskazań gospodarczych płatów siedliska, w tym pozostawienie całości martwego drewna wydzielającego się naturalnie, w szczególności w drodze tworzenia gospodarstw specjalnych lub wyznaczenia powierzchni referencyjnych.”. Stwierdzono, iż działanie o pierwotnym brzmieniu stanowiło faktyczny zakaz. Spośród 7 wydzieleń wymienionych w kolumnie „obszar wdrażania” 2

- z nich, tj. wydzielania 400g, 677a Nadl. Jastrowie zostały włączone do sieci ekosystemów referencyjnych, pozostałe wydzielania zostały włączone do Gospodarstwa Specjalnego;
- działanie adresowane do siedlisk 7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* oraz 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe o brzmieniu: „Utrzymanie dotychczasowych warunków wodnych” usunięto z projektu zmiany zarządzenia. Stwierdzono, iż w rozumieniu Ministra Środowiska „utrzymanie dotychczasowych warunków wodnych” nie stanowi działania;
  - przy działaniach adresowanych do siedlisk 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*), polegających na kontroli występowania gatunków obcych, uzupełniono ich terminy realizacji.

Po zakończeniu etapu opracowywania projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 z późn. zm.), zwaną dalej ustawą OOS, obwieszczeniem z dnia 06 czerwca 2017 r., znak: WOPN-ON.6320.13.2016.KA/WOPN-ON.6320.14.2016.RCh, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia zmieniającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OOS. Treść obwieszczenia została podana do publicznej wiadomości poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 06 czerwca 2017 r. do 04 lipca 2017 r.,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu w terminie od 08 czerwca 2017 r. do 30 czerwca 2017 r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim – KURIER SZCZECIŃSKI, opublikowane w dniu 7 czerwca 2017 r.,
- rozesłanie pocztą tradycyjną oraz elektroniczną do wszystkich urzędów gmin i starostw, a także do innych podmiotów związanych z przedmiotowym obszarem Natura 2000.

Na etapie procedury konsultacji społecznych, wpłynęły uwagi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Pana Jonathana Rauhut, natomiast o braku uwag do projektu dokumentu poinformowali:

- 1) Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego;
- 2) 21 Centralny Poligon Lotniczy Nadarzyce.

Szczegółowe informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag znajdują się w tabeli poniżej:

1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	
	Treść uwagi	Uwaga dotycząca błędnie wprowadzonego kodu obszaru.
	Sposób rozpatrzenia	Wprowadzono poprawny kod obszaru.
2.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	
	Treść uwagi	Uwaga dotycząca nieprawidłowego publikatora ustawy o ochronie przyrody.
	Sposób	Wprowadzono prawidłowy publikator ustawy o ochronie przyrody.

	rozpatrzenia	
3.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	
	Treść uwagi	Uwaga dotycząca działań związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, tj. niestosowania narzędzi połowowych oddziałujących na dno zbiornika (działanie nr 4 dla siedliska 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i> , działanie nr 2 dla siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>) – <i>To jest zakaz. Proponuję wpisać jakie narzędzia połowowe można stosować.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Stosowanie narzędzi połowowych ciągnionych oddziałujących na dno zbiornika powoduje wzbudzenie osadów dennych, w których zakumulowane są związki azotu i fosforu oraz powoduje niszczenie roślinności litoralnej i przybrzeżnej. W związku z tym należałoby wyeliminować z prowadzonej gospodarki rybackiej te niekorzystne metody połowu. Jednakże uwzględniając powyższą uwagę wskazującą na użycie nieprawidłowej formy zapisu, przeformulowano kwestionowany zapis na <i>prowadzenie połowów przy użyciu urządzeń stawnych</i> . Urządzenia stawne nie wymagają podczas połowu aktywnego ruchu, zatem nie oddziałują negatywnie na podłoże, tak jak w przypadku urządzeń ciągnionych.
4.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	
	Treść uwagi	Uwaga dotycząca działań z zakresu ochrony czynnej, tj. koszenia powierzchni siedlisk z pozostawieniem 50% powierzchni nieskoszonej co roku innej (działanie nr 2 dla siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, działanie nr 2 dla gatunku 1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i> , działanie nr 2 dla gatunku 1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i> , działanie nr 2 dla gatunku 1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i> , działanie nr 2 dla gatunku 1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus</i>) – <i>Jeżeli koszenie ma być prowadzone nie częściej niż co dwa lata, to chyba nie może być co roku inna powierzchnia. Proszę przeformułować.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Przeformulowano zapis zgodnie z uwagą.
5.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	
	Treść uwagi	Uwaga dotycząca działań związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, tj. przebudowy struktury i składu gatunkowego ichtiofauny oraz wprowadzenia akcji informującej o prawidłowych zasadach połowów ryb, w tym ograniczeniu w stosowaniu zanęt do ilości 0,5 kg na wędkarza jednorazowo (działania nr 1 i 4 dla siedliska 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i> , oraz działania nr 2 i 5 dla siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Potamion</i>) – <i>Zapisy w zakresie ograniczeń w stosowaniu zanęt jak i innych związanych z amatorskim połowem ryb, jak również dotyczące uzyskania właściwej struktury ichtiofauny poprzez zmniejszenie udziału ryb karpiowatych na korzyść drapieźnych budzą wątpliwości tut. Zarządu. Zdaniem tut. Zarządu w działaniach ochronnych dot. ww. przedmiotów ochrony należy uwzględnić fakt, iż uprawniony do rybactwa zobowiązany jest do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej zgodnie z pozytywnie zaopiniowanym operatem rybackim.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Operat rybacki z 2008 r. zakłada podstawowe cele, wśród których wymienia się m.in. <i>ochronę i wspomaganie ryb drapieźnych oraz innych gatunków cennych a szczególnie podatnych na zmiany związane z eutrofizacją wód, w tym miejsc ich bytowania i tarlisk</i> . Operat wprowadził również ograniczenia połowów ryb drapieźnych. Podaje również, iż <i>struktura połowów wędkarskich jest sprzyjająca dla ograniczenia pogłowia karpiowatych, które stanowią około 70% odłowów, tym bardziej, że są to młodsze roczniki oraz jednocześnie zauważa ogromną presję na drapieźniki (...), które stanowią około 27 % odłowów</i> . Ponadto w celu wzmocnienia populacji gatunków ryb drapieźnych, zaplanowano w operacie coroczne zarybiania szczupakiem. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż poddany w wątpliwość zapis dotyczący <i>przebudowy struktury i składu gatunkowego ichtiofauny – uzyskanie właściwej struktury ichtiofauny – zmniejszanie udziału ryb karpiowatych na korzyść drapieźnych</i> , nie stoi w sprzeczności z operatem rybackim z 2008 r. Natomiast w odniesieniu do stosowania zanęt dla wędkarzy, informuję, iż podczas konsultacji społecznych pierwotnego zarządzenia użytkownik rybacki wniósł o zamianę zakazu zanęcania na łowiskach na ograniczenie stosowania zanęt. Uwaga ta została wówczas uwzględniona poprzez wprowadzenie granicznej wielkości zanęty do 0,5 kg na wędkarza jednorazowo. Zapis w obecnie obowiązującym planie zadań ochronnych (w obecnie procedowanej zmianie zarządzenia zapis pozostaje bez zmian) wskazuje wprowadzenie akcji informującej o prawidłowych zasadach połowów ryb, tym ograniczenie zanęt w obrębie chronionych prawem siedlisk przyrodniczych. Natomiast użytkownik rybacki nie wniósł uwag do treści przywołanego działania.

		Jednakże w celu wyeliminowania wątpliwości wyrażonych w powyższej uwadze, przeformulowano zapis w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” (przy działaniach dla siedlisk 3140, 3150) poprzez dodanie do <i>Uprawniony do rybactwa w obwodzie rybackim jeziora Krępsko Górne na rzece Rurzyca – Nr 1</i> , przypisu, w którym umieszczono zapis o brzmieniu: <i>Na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów Skarbu Państwa lub stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.</i>
6.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	
	Treść uwagi	<p><i>Dyrektor RZGW w Poznaniu oddaje obwody rybackie w użytkowanie na podstawie umów cywilnych. W przypadku wprowadzenia ograniczeń z gospodarką rybacką na obwodach rybackich posiadających aktualnie użytkowników rybackich, może dojść do sytuacji, w której użytkownicy ci będą domagać się odszkodowań od Dyrektora RZGW w Poznaniu, w związku z ograniczeniem postanowień zawartych w umowach.</i></p> <p><i>Natomiast zmian w operacie rybackim można dokonać jedynie na podstawie art. 6a ust. 4 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 652). Art. 6a ust. 2 o rybactwie śródlądowym określa, że operat rybacki sporządza się raz na 10 lat. Zatem plan zadań ochronnych powinien umożliwiać dalsze prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej, zgodnie z obowiązującym operatem rybackim do momentu utraty jego ważności.</i></p> <p><i>Podany w uzasadnieniu do ww. projektu tok rozumowania dotyczy trwania umowy dzierżawy/użytkowania obwodu rybackiego jeziora Krępsko Górne na rzece Rurzyca – Nr 1 jest błędny. Uprawniony do rybactwa w ww. obwodzie rybackim po wygaśnięciu umowy dzierżawy (agencyjnej) skorzystał z przysługującego mu prawa pierwszeństwa w zawarciu umowy na dalszy okres (art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 652)). Procedura przedłużania umowy nie wiąże się z kolei z obowiązkiem przedłożenia nowego operatu rybackiego, gdy poprzedni nie utracił jeszcze swojej ważności i odpowiada przeliczeniom wynikającym z art. 4 ust. 6-7 ww. ustawy. Dlatego też twierdzenie, iż operat rybacki powinien być zaktualizowany o obowiązujący stan prawny nie znajduje odzwierciedlenia w obowiązujących przepisach.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p><u>Użytkownik rybacki w nowo zawartej umowie użytkowania obwodu rybackiego jeziora Krępsko Górne na rzece Rurzyca – Nr 1 został zobowiązany do przestrzegania przepisów prawa, a w szczególności: ustawy o rybactwie śródlądowym, ustawy Prawo wodne, ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o ochronie przyrody, a także aktów wykonawczych wydanych na ich podstawie.</u></p> <p>Należy zauważyć, iż umowa użytkowania pomiędzy RZGW Poznań a dotychczasowym użytkownikiem, któremu przysługiwało pierwszeństwo w zawarciu umowy na dalszy okres, została zawarta już w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017, zatwierdzonym na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186). Zarówno rozporządzenie MŚ, jak i zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych są aktami wykonawczymi wydanymi w celu wykonania ustawy o ochronie przyrody z powołaniem się na szczegółowe upoważnienia w niej zawarte.</p> <p>Z kolei zgodnie z §2 pkt 3) ppkt a) Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie operatu rybackiego (Dz. U. z 2015 r., poz. 177), będącego aktem wykonawczym o rybactwie śródlądowym, wskazuje, iż operat rybacki sporządza się z uwzględnieniem informacji zawartych w planie ochrony, zadaniach ochronnych lub planie zadań ochronnych, tworzonych dla form ochrony przyrody, o których mowa w przepisach o ochronie przyrody, jeżeli operat sporządza się dla obwodu rybackiego znajdującego się w granicach parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego lub obszaru Natura 2000. Z kolei §4 ww. rozporządzenia mówi o tym, iż część opisowa operatu zawiera m.in. ocenę oddziaływania sposobu prowadzenia gospodarki rybackiej na formy ochrony przyrody oraz opis działań bezpośrednio związanych z celami ochrony obszarów Natura 2000 lub ze sposobem dostosowania prowadzonej gospodarki rybackiej do innych działań przewidzianych m.in. w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000, czy też zadaniach ochronnych rezerwatu przyrody. Operat rybacki sporządzony w 2008 r. nie zawiera tych elementów, gdyż treści §2 i §4 przywołanego rozporządzenia weszły w życie 15 grudnia 2013 r. Jednakże należy zauważyć, iż w chwili zawarcia nowej umowy w 2014 r. użytkownik rybacki został zobowiązany do wypełniania zapisów aktów wykonawczych zarówno ustawy o rybactwie śródlądowym, jak i ustawy o ochronie przyrody.</p> <p>Jak podaje art. 6a ust. 4 pkt 2) ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (tj. Dz. U. z</p>

	<p>2015 r., poz. 652) uprawniony do rybactwa może dokonać zmian w operacie rybackim, jeżeli organ administracji publicznej wyrazi na to zgodę, m.in. w przypadku zaistnienia <i>nowych okoliczności, niewynikających z przyczyn leżących po stronie uprawnionego do rybactwa, których nie mógł on przewidzieć przed złożeniem operatu rybackiego do zaopiniowania, w szczególności kłesk żywotowych, zmiany przebiegu granic obwodu rybackiego lub realizacji inwestycji znacząco oddziałującej na środowisko wodne w obwodzie rybackim.</i> Użycie zwrotu „w szczególności” stosuje się powszechnie w przepisach prawnych po to, by móc coś przykładowo wyliczyć. Za takim tokiem rozumowania przemawia §153 ust. 3. Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad Techniki Prawodawczej” (Dz. U. 2002.100.908), zgodnie z którym <i>jeżeli nie jest możliwe sformułowanie definicji, o której mowa w ust. 1 lub 2, można objaśnić znaczenie danego określenia przez przykładowe wyliczenie jego zakresu, wyraźnie wskazując przykładowy charakter wyliczenia przez posłużenie się zwrotem: "w szczególności".</i> Zatem, poza przykładowo wymienionymi sytuacjami, nowymi okolicznościami mogą być również zmiany w aktach prawnych, które nastąpiły po sporządzeniu operatu rybackiego z 2008 r.</p> <p>Natomiast zacytowane w powyższej uwadze art. 4 ust. 3 oraz ust 6-7 ustawy o rybactwie śródlądowym dotyczą pierwszeństwa zawierania umowy na dalszy okres (ust. 3), wysokości stawki rocznej za użytkowanie obwodu rybackiego oraz równowartości nakładów rzeczowo-finansowych na zarybienia (ust. 6) oraz uprawnień dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej w zakresie wykonywania rybactwa śródlądowego, w tym zawierania umów użytkowania. Wymienione artykuły nie wskazują jednoznacznie, iż operat rybacki nie musi być uaktualniany. Operat rybacki jest dokumentem określającym zasady prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej, tymczasem stawka opłaty rocznej za użytkowanie obwodu oraz nakłady rzeczowo-finansowe na zarybienia są jednymi z wielu elementów, składających się na cały dokument.</p> <p>Jednakże w celu wyeliminowania wątpliwości wyrażonych w powyższej uwadze, przeformulowano zapis w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” (przy działaniach dla siedlisk 3140, 3150) poprzez dodanie do <i>Uprawniony do rybactwa w obwodzie rybackim jeziora Krępsko Górne na rzece Rurzyca – Nr 1</i>, przepisu, w którym umieszczono zapis o brzmieniu: <i>Na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów Skarbu Państwa lub stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa, albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.</i></p>				
6.	<p>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu</p> <table border="1" data-bbox="229 1267 1401 1402"> <tr> <td data-bbox="229 1267 408 1335">Treść uwagi</td> <td data-bbox="408 1267 1401 1335"><i>Wskazuję również, iż właściwa nazwa obwodu rybackiego brzmi: „obwód rybacki jeziora Krępsko Górne na rzece Rurzyca – Nr 1”.</i></td> </tr> <tr> <td data-bbox="229 1335 408 1402">Sposób rozpatrzenia</td> <td data-bbox="408 1335 1401 1402">Wprowadzono właściwą nazwę obwodu rybackiego.</td> </tr> </table>	Treść uwagi	<i>Wskazuję również, iż właściwa nazwa obwodu rybackiego brzmi: „obwód rybacki jeziora Krępsko Górne na rzece Rurzyca – Nr 1”.</i>	Sposób rozpatrzenia	Wprowadzono właściwą nazwę obwodu rybackiego.
Treść uwagi	<i>Wskazuję również, iż właściwa nazwa obwodu rybackiego brzmi: „obwód rybacki jeziora Krępsko Górne na rzece Rurzyca – Nr 1”.</i>				
Sposób rozpatrzenia	Wprowadzono właściwą nazwę obwodu rybackiego.				
7.	<p>Jonathan Rauhut</p> <table border="1" data-bbox="229 1447 1401 1964"> <tr> <td data-bbox="229 1447 408 1964">Treść uwagi</td> <td data-bbox="408 1447 1401 1964"> <p><i>Thank you very much for your e-mail.</i></p> <p><i>Your engagement to enable active participation of environmental NGO and all the public concerned is really amazing!</i></p> <p><i>As far as I understand (my Polish is not too good, I apologize for that), the suggested changes to the PZO are welcomed by me, especially the reduction of pesticides, reduction of illegally built infrastructure, reduction of negative impact of building sites and wind farms, improving monitoring and environmental education and environmental and wildlife tourism.</i></p> <p><i>Thank you very much for this!!</i></p> <p><i>There are still two points of central interest which I would recommend to implement in all the Natura 2000 PZO, for example as an introduction of each PZO? In case that this is not possible at the moment, maybe this could be conducted during the next revision phase of the PZO?</i></p> <p><i>Maybe these points could be implemented in the future in the PZO like that? :</i></p> <p><i>1. Coherence of Natura 2000</i></p> <p><i>"In order to ensure the coherence of Natura2000, a legal obligation defined in Art. 6 Sect. 4 and Art. 7 Habitats Directive which also overrules even an imperative overriding public interest, any Human activity and project related to the Natura 2000 site has to be in compliance with the existing capability of</i></p> </td> </tr> </table>	Treść uwagi	<p><i>Thank you very much for your e-mail.</i></p> <p><i>Your engagement to enable active participation of environmental NGO and all the public concerned is really amazing!</i></p> <p><i>As far as I understand (my Polish is not too good, I apologize for that), the suggested changes to the PZO are welcomed by me, especially the reduction of pesticides, reduction of illegally built infrastructure, reduction of negative impact of building sites and wind farms, improving monitoring and environmental education and environmental and wildlife tourism.</i></p> <p><i>Thank you very much for this!!</i></p> <p><i>There are still two points of central interest which I would recommend to implement in all the Natura 2000 PZO, for example as an introduction of each PZO? In case that this is not possible at the moment, maybe this could be conducted during the next revision phase of the PZO?</i></p> <p><i>Maybe these points could be implemented in the future in the PZO like that? :</i></p> <p><i>1. Coherence of Natura 2000</i></p> <p><i>"In order to ensure the coherence of Natura2000, a legal obligation defined in Art. 6 Sect. 4 and Art. 7 Habitats Directive which also overrules even an imperative overriding public interest, any Human activity and project related to the Natura 2000 site has to be in compliance with the existing capability of</i></p>		
Treść uwagi	<p><i>Thank you very much for your e-mail.</i></p> <p><i>Your engagement to enable active participation of environmental NGO and all the public concerned is really amazing!</i></p> <p><i>As far as I understand (my Polish is not too good, I apologize for that), the suggested changes to the PZO are welcomed by me, especially the reduction of pesticides, reduction of illegally built infrastructure, reduction of negative impact of building sites and wind farms, improving monitoring and environmental education and environmental and wildlife tourism.</i></p> <p><i>Thank you very much for this!!</i></p> <p><i>There are still two points of central interest which I would recommend to implement in all the Natura 2000 PZO, for example as an introduction of each PZO? In case that this is not possible at the moment, maybe this could be conducted during the next revision phase of the PZO?</i></p> <p><i>Maybe these points could be implemented in the future in the PZO like that? :</i></p> <p><i>1. Coherence of Natura 2000</i></p> <p><i>"In order to ensure the coherence of Natura2000, a legal obligation defined in Art. 6 Sect. 4 and Art. 7 Habitats Directive which also overrules even an imperative overriding public interest, any Human activity and project related to the Natura 2000 site has to be in compliance with the existing capability of</i></p>				

	<p><i>the Natura 2000 site to enable a sufficient population growth / range growth of all the protected Natura 2000 species and habitats existing on this site in order to achieve a sufficient and stable population level / range level,</i></p> <p><i>especially</i></p> <p><i>a) of those species or habitats which are rare on the site,"</i></p> <p><i>(e.g. Salmon,...)</i></p> <p><i>"b) or of those species or habitats which are not in a favourable conservation status on the site or the region,"</i></p> <p><i>(e.g. Sea Trout,...)</i></p> <p><i>"c) or of those species and habitats for which Central Europe and the Republic of Poland carry a global responsibility,"</i></p> <p><i>(e.g. European Bison (Bison bonasus), Lesser spotted Eagle (Aquila pomarina = Clanga pomarina), Red Kite (Milvus milvus), Aquatic warbler (Acrocephalus paludicola),...)</i></p> <p><i>"d) or of those species which have a source population or parts of a source population on this site, so that adjacent Natura 2000 sites and regions and countries will (also) in the future have the possibility to profit from these source populations, especially those adjacent Natura 2000 sites, regions and countries which depend on the source population of the site."</i></p> <p><i>(e.g. species hosting strong source populations in Zachodniopomorskie are White-tailed Eagle (Haliaeetus albicilla); Corn crake (Crex crex); Black Stork (Ciconia nigra); Great Bittern (Botaurus stellaris); Crane (Grus grus); Otter (Lutra lutra); Beaver (Castor fiber), Wolf (Canis lupus);...)</i></p> <p><i>If these sentences were written in all PZO, this would help all potential investors also in the future to understand clearly from the very beginning which investment is possible and which investment is not possible, that those ecosystems and areas and ecological corridors which are important for a Natura 2000 species are protected on the whole Natura 2000 site, and not only at the now-existing nesting, feeding and migration places of this species.</i></p> <p><i>These sentences help to clarify the legality of an investment from the very beginning and make it easy for RDOS also in the future to legally clarify in short time the wish of an investor.</i></p> <p><i>Additionally, if helpful, for those Natura 2000 sites which are very endangered, a concrete aim for each of those endangered Natura 2000 site could be defined in the future, how much a population should grow at least, e.g. on one very endangered Natura 2000 site it could be defined that the local population of Red Kite shall grow from 2 to 4 pairs at least, the local population of Lesser spotted Eagle shall grow at least from 1 to 3 pairs at least, and so on...</i></p> <p>2. Priority of natural processes in order to protect Natura 2000-species and -habitats</p> <p><i>"As far as possible, the help of natural processes shall be used to achieve a favourable conservation status of species and habitats.</i></p> <p><i>Only there where this cannot be achieved by natural processes or due to socio-economic reasons, human activities may be used as second-best option for achieving a favourable conservation status of species and habitats."</i></p> <p><i>This sentence written in the PZO can help clarify several misunderstandings:</i></p> <p><i>- Many scientists think that e.g. only mowing can ensure open landscapes, because they forget the important role of natural grazers which live free in Zachodniopomorskie, such as moose, bison, red deer, wild boar, roe deer, and how these natural wild grazers in higher densities in no-hunting areas can help to reduce the speed of succession and create a huge dynamic mosaic variety of all succession phases including open and half-open landscape parts.</i></p> <p><i>Of course it can be that we will need also mowing in the future, since higher densities of grazers living in no-hunting-zones are of course not possible everywhere and succession can indeed be sometimes stronger than grazers.</i></p> <p><i>But in many cases the protection of so-called "farmland species" and natural wilderness processes are not a contradiction, so that it could be tried more oftenly to integrate natural processes (such as natural succession combined with higher densities of natural grazers in no-hunting-zones, free-flowing natural water levels) together with species protection (also for those species which live in open landscapes or semi-open landscapes!).</i></p>
--	---

	<p>- This would also avoid investors and some authorities to mis-use the argument of "species protection" for justifying investments, draining or mowing activities that in reality are only used for receiving public money for private interests and in reality cause destruction of the environment.</p> <p>For the normal farmers we still need to invent on the EU CAP level a subsidy system for them that offers them e.g. as an Agri-Environmental Measure also the voluntary possibility to not use bigger parts of their land and allow succession and natural flooding on their land, so that they can still receive sufficient compensation payments for it. We lobby on this question together with our partners on the EU level for the next CAP period, so that together with the farmers and the authorities we hopefully can solve these tasks in the near future.</p> <p>Thank you very much again for ensuring such a comprehensive level of participation and for all your fantastic work for the protection of the environment!</p> <p>Zachodniopomorskie together with huge parts of Poland hosts huge natural treasures of which we dream in Germany, and which we try to restore with a lot of effort in Germany - so we are impressed and glad that you still have these treasures in Poland and how you protect these treasures!</p>
Sposób rozpatrzenia	<p>W myśl art. 27 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 z późn. zm.) językiem urzędowym w Rzeczypospolitej Polskiej jest język polski. Zgodnie z tą konstytucyjną zasadą, ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, 224 z późn. zm.), stanowi, iż język polski jest językiem urzędowym terenowych organów administracji publicznej (art. 4 pkt 3) oraz że podmioty wykonujące zadania publiczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokonują wszelkich czynności urzędowych oraz składają oświadczenia woli w języku polskim. Czynności urzędowe to wszelkie czynności organów i instytucji powołanych do realizacji określonych zadań publicznych, związane z realizacją ich konstytucyjnych i ustawowych kompetencji. Organ administracji publicznej zobligowany jest do prowadzenia w języku polskim dokumentacji postępowania, a to oznacza prawną powinność posługiwania się w postępowaniu administracyjnym przetłumaczonymi dokumentami. Mając na uwadze powyższe Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie wezwał wnioskodawcę do przedłożenia przetłumaczonych na język polski uwag złożonych w ramach konsultacji społecznych. Ponieważ uzupełnienia nie zostały dostarczone w wymaganym terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, uwagi wnioskodawcy pozostawiono bez rozpatrzenia.</p>
8.	Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego
Treść uwagi	Informacja o braku uwag.
Sposób rozpatrzenia	Nie dotyczy.
9.	21 Centralny Poligon Lotniczy Nadarzyce
Treść uwagi	Informacja o braku uwag.
Sposób rozpatrzenia	Nie dotyczy.

Poza wyżej opisanymi zmianami przeformulowano zapis dotyczący działań monitoringowych dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków. Zapisy otrzymały brzmienie: *Monitoring stanu ochrony³⁾ siedliska przyrodniczego/gatunku z zastosowaniem metodyki przyjętej dla potrzeb państwowego monitoringu środowiska⁴⁾*, gdzie przypisy oznaczają odpowiednio: ³⁾ *zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., poz. 186 ze zm.)* oraz ⁴⁾ *w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.)*. Ponadto w przypadku monitoringu jakości wód (dla siedlisk 3140, 3150, 3260) usunięto konieczność jego wykonania w oparciu o metodykę GIOŚ, gdyż podany zakres badań nie jest w niej zawarty. W treści działania sprecyzowano wskaźniki fizykochemiczne: przewodnictwo elektrolityczne, odczyn, temperatura, przeźroczystość, natlenienie.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.) z Wojewodą Zachodniopomorskim, pismem nr P-1.0522.87.2017.KD z dnia 18 grudnia 2017 r. oraz z Wojewodą Wielkopolskim pismem nr KN-III.0521.2017.3 z dnia 30 listopada 2017 r.

Ponadto w związku z przejściem kompetencji zarządów melioracji i urzędzeń wodnych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, na mocy wprowadzonych zmian do ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1566 z późn zm.), obowiązujących od dnia 01 stycznia 2018 r., należało dokonać stosownych zmian w zał. 1 zarządzenia. Zmiany polegają na wprowadzeniu do kolumny „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” instytucji Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w zamian za zarządy melioracji i urzędzeń wodnych (działanie nr 3 dla przedmiotu ochrony 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramieniem *Charetea*) oraz w zamian za Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Poznaniu (działanie nr 3 dla przedmiotu ochrony 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*). Dokonane zmiany mają charakter wyłącznie techniczny i deklaratoryjny. Nie tworzą i nie znoszą obowiązków lecz potwierdzają istniejący stan prawny, bowiem zgodnie z art. 526 ww. ustawy Wody Polskie wykonują m.in. zadania dotychczasowych marszałków województw.

p.o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Regionalny Konserwator Przyrody

Marcin Siedlecki

p.o. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu

Mirosława Olejnik